بسمه تعالی

نام و نام خانوادگی: نام پدر: پایه تحصیلی: دوازدهم رشته: انسانی عنوان درس: فنون ۳	اداره کل آموزش و پرورش استان گلستان مدیریت آموزش و پرورش شهرستان مینودشت آموزشگاه پرورش اجتماعی نام دبیر: خانم برزو	تعداد صفحات: ۵ تعداد سؤالات: ۳۱ مدت پاسخ گویی: ۱۰۰ دقیقه تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۱۰/۲۱ نوبت آزمون: نوبت اول/ دی ماه محل مهر آموزشگاه

ردیف	شرح سؤالات	بارم
	تاریخ ادبیات (۲ نمره)	
۱	کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» از کیست؟ و موضوع آن چیست؟	۰/۵
۲	جاهای خالی را با واژه ها و عبارات مناسب کامل کنید: الف) شاعران دروه بازگشت به سبب فقر «.....» و سستی و رخوت حاکم برادبیات به پیروی از« .....» پرداختند.	۰/۵
۳	عبارت زیر با کدام یک از گزینه‌های مورد نظر کامل می‌شود؟ « شاعران دوره بازگشت و بیداری از سبک ..... روی برگردانده انداما هنوز تأثیراتی از آن سبک و نیز ..... در آثارشان دیده می‌شود.» الف) عراقی- هندی ☐ ب) هندی- مکتب وقوع ☐ پ) مکتب وقوع- هندی ☐ ت) عراقی- هندی ☐	۰/۲۵
۴	پاسخ درست را از داخل کمانک انتخاب کنید: الف) از شاعران گروه قصیده سرای سبک بازگشت و عهد سلجوقی است (مجمر اصفهانی- سروش اصفهانی) ب) تفکرات شخصی و جایگاه خانوادگی او مانع ازآن می‌شود که در ردیف شاعران آزادگی خواه مشروطه قرار گیرد. (فرخی یزدی- ایرج میرزا)	۰/۵
۵	اهمیت شاعران دوره بازگشت ادبی درادبیات و شعرفارسی از چه جهتی است بنویسید:	۰/۲۵
	سبک شناسی (۲ نمره)	
۶	شاعران گروه غزل سرای سبک بازگشت ادبی پیروی ازکدام سبک ادبی را در پیش گرفتند؟	۰/۲۵
۷	خداوند نامهٔ صبای کاشانی در کدام یک از سبک های ادبی زیر سروده شده است و چگونه حماسه ای است؟ الف) بیداری- مذهبی ☐ ب) بازگشت ادبی- تعلیمی ☐ پ) عراقی- غنایی ☐ ت) بازگشت ادبی- مذهبی ☐	۰/۲۵
۸	به نوعی از ادبیات که گویای اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی قرن‌های دوازدهم و سیزدهم است سبک ..... گفته اند. الف) بازگشت ادبی ☐ ب) سبک بیداری ☐ پ) سبک مشروطه ☐ ت) گزینه «ب و پ» ☐	۰/۲۵

www.kanoon.ir

	ادامه سبک شناسی	
۹	درستی و نادرستی هرکدام ازگزینه های زیر را مشخص کنید: الف) شعر دوره بیداری به دلیل موقعیت سیاسی- فرهنگی، برای عامه مردم قابل فهم است. ☐ ب) صنایع ادبی در نثر دوره بیداری از نثر جدا می‌شود و نثر درخدمت بیان خواست و آمال مردم به شکلی‌پویا ظاهر می‌گردد. ☐	۰/۵
۱۰	هر کدام از عبارات زیر نشان دهنده کدام یک از سطوح «فکری- زبانی- ادبی» شعر یا نثر دوره بیداری است؟ الف) از شاخه های ارزنده‌ای که در نثر عصر بیداری چشم نواز است. طنز سیاسی- اجتماعی است: ب) دایره واژگانی شعر علاوه برآنچه درگذشته بود با توجه به ارتباط با اروپا و ظهورعلوم وفنون جدید گسترش یافت:	۰/۵
۱۱	گرایش به قالب های کم کاربرد یا نوین عصر بیداری به تدریج زمینه را برای ظهورکدام نوع شعریا سبک ادبی فراهم کرد؟	۰/۲۵
	زیبایی شناسی (۶ نمره)	
۱۲	آرایه های «متناقض نما- تلمیح- لف و نشر- تضمین» به ترتیب درکدام گزینه ها دیده می‌شود. الف) اگز ز خلق ملامت و گرز کرده ندامت/ کشیدم از تو کشیدم، شنیدم از تو شنیدم ب) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی/ من از آن روزکه در بند توام، آزادم ج) چون جواب احمق آمد خامشی/ این درازی در سخن چون می‌کشی د) زکوی یار می‌آید نسیم باد نوروزی/ از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی ۱) ب- الف- ج- د ☐ ۲) د- الف- ج- ب ☐ ۳) الف- ج- ب- د ☐ ۴) د- ج- الف- ب ☐	۰/۲۵
۱۳	آرایه نادرست را از داخل کمانک انتخاب کنید: «داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو/ کز باغ جهان لاله عذاران همه رفتند.» (لف ونشر- تناسب- تشبیه- تلمیح)	۰/۲۵
۱۴	با توجه به بیت زیر، به سؤالات پاسخ مناسب بدهید: «نه سبو پیدا در این حالت، نه آب/ خوش ببین وَ اللّهُ اَعلَم بالصّواب » الف) عبارت مشخص شده در بیت بیانگر کدام آرایهٔ ادبی است؟ ب) آرایه تناسب را در بیت مشخص کنید؟ ج) آرایه های مورد نظر در بیت بالا در حوزه بدیع لفظی است یا بدیع معنوی؟	۰/۷۵
۱۵	در بیت: «روی و چشمی دارم اندر مهر او/ کاین گهر می‌ریزد آن زر می‌زند.» الف) لف (۲) کدام است: ب) نشر(۱) را مشخص کنید: ج) نوع آرایه (لف و نشر) را مشخص کنید:	۰/۷۵

www-kanoon.ir

	ادامه زیبایی شناسی	
۱۶	برای هریک از بیت های ستون « الف » آرایه مناسبی از ستون « ب » را انتخاب کنید. (یک مورد اضافی است)	۱/۲۵

الف	ب
۱- موج زخود رفته ای تیز خرامید وگفت/ هستم اگر می‌روم، گر نروم، نیستم ☐	الف) تناسب
۲- فلک در خاک می غلتید از شرم سر افرازی/ اگر می دید معراج ز پا افتادن ما را ☐	ب) لف و نشر
۳- بی تربیت آزادی و قانون نتوان داشت/ « سَعفَص» نتوان خواند، نخوانده «کَلَمن» ☐	پ) تضاد
۴- من نمازم را وقتی میخوانم/ که اذانش را باد گفته باشد/ سرگلدسته سرو، من نمازمرا پی تکبیرةالاحرام علف می خوانم/ پی قد قامت موج ☐	ت) تناقض
۵- گر ندیدی قبض و بسط عشق را در یک بساط/ گریهٔ مینا نگر، خندیدن ساغر ببین ☐	ث) تلمیح
	ج) تضمین

۱۷	واژهٔ درست را از داخل کمانک انتخاب کنید: الف) دراین نوع آرایه شاعر هنرمندانه دو واژه را که عقلاً ارتباط بین آن‌ها غیر ممکن است به هم مربوط می‌سازد. (تناقص- تناسب) ب) نوعی از آرایه بدیع معنوی که شاعر هیچ گاه تعیین نمی‌کند هر یک از وصف ها، افعال، توضیحات به کدام یک از امور ذکر شده ربط دارد وآن را به درک و ذوق مخاطب واگذار می‌کند. (مراعات نظیر- لف و نشر) پ)لازمهٔ دریافت معنی و زیبایی این آرایه و شرط لذت بردن از آن آشنایی با داستان، آیه یا حدیث است. (تضمین- تلمیح) ت) زیبایی آفرین این آرایه در تعامل واژه هاست که باهم ارتباط معنایی (غیر از تضاد) داشته و یادآور یکدیگر باشند (لف و نشر- تناسب)	۱
۱۸	آرایه «تضمین» بیت زیر را مشخص کنید، وارتباط تضمین با قسمت های دیگر بیت را مشخص کرده و توضیح دهید: «درویش بی معرفت نیارامد تا فقرش به کفر انجامد، کادَ الفَقرُأن یَکُونَ کُفراً » الف)تضمین را بیابید و بنویسید: ب) با کدام واژه ها ارتباط دارد؟ ج) توضیح تضمین با بقیه جمله را بنویسید:	۰/۷۵
۱۹	در کدام گزینه « دانستهٔ تاریخی » در آرایه « تلمیح » متفاوت است؟ توضیح دهید: الف) گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ. ☐ ب) یا رب این آتش که برجان من است/ سرد کن زان سان که کردی بر خلیل. ☐ پ) آن یار کزو گشت سر دار بلند/ جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد. ☐	۰/۷۵
۲۰	در بیت: « دل و کشورت جمع و معمور بادا/ ز ملکت پراکندگی دور باد » نشر(۱) با واژهٔ مورد نظر در مصراع دوم پدید آورندهٔ چه آرایه ای است؟	۰/۲۵
	موسیقی شعر (۶ نمره)	

www.kanoon.ir

۲۱	برای هریک از بیت ها گزینه مناسب از انواع وزن ها در ستون « ب » را انتخاب کنید. الف) بیت ها — ب) وزن ها ۱- همه غیبی تو بدانی، همه عیبی توبپوشی/ همه بیشی تو بکاهی، همه کمّی تو فزایی ☐ ۲- در دام فتاده آهویی چند/ محکم شده، دست و پای در بند ☐ ۳- برهمه اهل جهان سیّد و سرور علی است/ در ره دین خدا، هادی و رهبر علی است ☐ الف) ناهمسان ب) همسان تک لختی پ) همسان دو لختی	۰/۷۵
۲۲	کدام بیت را می‌توان به دو صورت « همسان و ناهمسان » برش آوایی زد؟ کدام برش آوایی بر دیگری ترجیح دارد؟ الف) فریاد که در رَهگذر آدم خاکی/ بس دانه فشاندند و بسی دام تنیدند. ☐ ب)ز دو دیده خون فشانم، زغمت شب جدایی/ چه کنم که هست اینها گل باغ آشنایی. ☐	۰/۵
۲۳	با توجه به بیت « پیش کمان ابرویش لابه همی کنم؛ ولی/ گوش کشیده است از آن گوش به من نمی‌کند. » الف) پایه های آوایی « دوم و سوم » مصراع اول را تقطیع کنید: ب) نشانه ها و علائم هجایی همین پایه های آوایی« دوم و سوم » را مشخص کنید: ج) نام رکن یا وزن واژه هر کدام از پایه های آوایی « دوم و سوم » را مشخص کنید: ت) اختیارات شاعری هر دو مصراع را و نوع آن ها را کامل مشخص کنید:	۲
۲۴	تقطیع عبارات زیر در داخل کمانک مطابق کدام اختیار شاعری است کامل توضیح دهید؟ « درکدام هجا- کدام اختیار زبانی » الف) بازوی قوی « - u - u - » ب) شیر افکن « - - - - »	۱/۵
۲۵	در بیت زیر واژه ای بیابید که در آن، مصوت بلند « ی » همیشه کوتاه تلفظ می‌شود؟ و بنویسید آیا اختیار شاعری محسوب می‌شود یا نه؟ « یار با ماست چه حاجت که زیادت طلبیم/ دولت صحبت آن مونس جان ما را بس »	۰/۵
۲۶	در کدام یک از گزینه های زیر نمی‌توان از اختیار شاعری « تغییر کمیت مصوت » استفاده کرد؟ چرا؟ الف) با که آمد ☐ ب) سوی خانه ☐ پ) بازویی ☐ ت) بو شنید ☐	۰/۵
۲۷	در کدام یک از گزینه‌های زیر می‌توان از اختیار شاعری زبانی استفاده کرد؟ الف) سبو شکست ☐ ب) سیاست ☐ پ)رویی زیبا ☐ ت)زانویی ☐	۰/۲۵
	نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)	
۲۸	با توجه به متن زیر، به سوالات پاسخ مناسب بدهید. «لاکن اگر خیال خود را جمع کنیم و به نظر دقت و انصاف در تاریخ گذشتگان بنگریم مشاهده می‌کنیم که در مجاری سنهٔ ۱۲۶۵ بسیاری امور که دلالت دارد بر بیداری ایرانیان و باعث و مسبب آن را جز مرحوم میرزا تقی خان امیر نظام احدی را سراغ نداریم؛ آن بزرگ مردکه به قابلیت خود بدون اسباب و مساعدت خارجی از پستی به بلندی رسید، کارهای امیر نظام از انتظام قشون و اصلاح کار دفتر و مالیه که خرج، دو کرور اضافه بر دخل بود و عمارت و مرمت خرابی‌های دیگر که به زودی محال می‌نمود و همه در یک دو سال صورت گرفت، گواه بزرگی مرد است. الف) قلمرو فکری متن را با توجه به دوره بیداری بنویسید. (دو مورد)	۲

www.konoor.ir

	ب) سه مورد از ویژگی‌های قلمرو زبانی دوره بیداری متن را بنویسید. پ) سه مورد از ویژگی‌های قلمرو ادبی دوره بیداری را در متن بالا بیابید و بنویسید.	
۲۹ .	بیت زیر به کدام درون مایه‌های شعر دوره بیداری اشاره دارد؟ «آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود ز جان شستم از برای آزادی.	۰/۵
۳۰	بیت «در محیط طوفان‌زا ماهرانه در جنگ است / ناخدای استبداد با خدای آزادی». الف) قلمرو فکری ومفهوم کلی بیت را بنویسید. ب) با توجه به مفهوم کلی شعر، سبک و دوره شعر را مشخص کنید.	۰/۵
۳۱	با توجه به متن:« شیشه شکیبایی از سینگ تفرقه و دوری شکسته و رشته مراودت حضوری گسسته، نه از آن طرف بریدی و سلامی، و نه از این طرف قاصدی و پیامی». الف) نوع نثر متن بالا را مشخص کنید. ب) متن بالا از کتاب «منشآت» اثر کدام نویسنده معروف دوره بیداری است؟ پ) یک مورد از آرایه‌های علم بیان را در متن بیابید و بنویسید. ت) واژه‌های مشخص شده در پایان جمله‌ها، دارای کدام آرایهٔ بدیع لفظی است؟	۱
	«موفقیت شما آرزوی من است»	